

SVENSKA ESPERANTO-TIDNINGEN LA ESPERO

Januari 1944

32 årg. Nr 1

ORGAN FÖR SVENSKA ESPERANTO-FÖRBUNDET

VINTRA KONFERENCO – VARMA AKCEPTO

Grupo de konferencanoj: En la plej supra vico oni vidas s-ojn Kihiberg k Backlund meze flanke de la aparato, sube s-ojn Norling, Uppsala, Szilágyi, Fristad, k Ragnar, Norrköping (n-roj 2, 5, 8 de maldekstre), plej dekstre sube sidas s-ino Kuld-Leijder apud s-ro Malmgren, sube s-roj Stridell, Sandarne, Nicolausen, Sthlm, Nilsson k Fernström, Häl-singborg, Lindén k Morariu (de mald. 3, 5—7, 10, 12), sube s-ro Engholm, Ludvika, f-ino Andersson, Kungsgården (de mald. n-roj 3, 7), plej mals. s-roj Vilkki, Turner, Bengtsson, Krylbo, Nylén, Åhström, Gävle (de mald. n-roj 1, 2, 4, 9, 12).

Kiam oni la unuan fojon aŭdis pri la plano de tiu ĉi konferenco, kies temo estis la pacproblemoj koncerne la popolojn ĉirkaŭ la Balta Maro, oni estis skeptika. Ĉu la eksperimento povos esti sukcesa? La rezulto brile pravigis la entreprenemulojn, la du organizojn, SEF kaj IEL, kiuj respondis por la aranĝo, kaj la "motoron" de la konferenco, s-ron Ernfrid Malmgren, sen kies optimisma energio la aranĝo certe ne estus povinta atingi la realiĝon. Kaj tian realiĝon!

Oni komencu laŭ la vico de la aferoj. La 5-an de januaro centoj da partoprenantoj kolektiĝis en la Stokholma Altlernejo; jam antaŭ la komenco de la pritraktadoj oni povis senti, ke mem tiu ĉi vigla intereso — meze de la vintro kaj profunde en la milito — signifos unikan travivaĵon. La partoprenantoj venis el ĉiu direkto. 30 lokoj estis reprezentataj kaj la dek eksterlandanoj reprezentis sep naciojn. Responde al tiu vigleco oni aŭdis dum la konferenco unike interesan prelegserion pri la jasmenciata

temkomplekso, oni havis okazon veni en senperan kontakton al diversaj vidpunktoj, kelkfoje kontrastaj, sed ĉiam interesaj, pri kiuj la prezidanto, s-ro Malmgren, deklaris, ke neniu el ili povos esti konsiderata kiel oficiala aŭ deviga vidpunkto de la esperantistaro, aŭ tiu de la aranĝantaj organizoj.

En siaj salutvortoj s-ro Malmgren dediĉis varmajn vortojn al la memoro de nia Majstro, kies hejmlando, vivverko, la sorto de lia popolo estas en vere solida rilato al la temaro de la konferenco kaj al la sentoj de ĉiu konferenca partoprenanto. Prezertante la prelegontojn li speciale salutis rektoron J. Vilkki, kiu alvenis rekte el eksterlando, el la militanta Finnlando.

Red. S. Backlund.

La unua prelego okazis en la sveda lingvo. Red. S. Backlund prelegis en sugesta, verva kaj elokventa maniero pri la temo: Östersjöstaternas behov av ömsesidig hjälp. Li komencis sian valoran pritraktadon per la analizo "de la voĉdono de ŝtato en internaciaj aferoj", kiam

unu persono devas doni kategorian jesan, aŭ nean voĉon koncerne komplikan problemon, aŭ eĉ problemaron de la interŝtata kunvivo. En tiaj decidoj ankaŭ malgranda nacio povas havi gravegan kaj valoran rolon, speciale se ĝian voĉon fortigas la harmonia volo de la popolo. — En interesa analizo li karakterizis la ĝeneralajn trajtojn de le sveda publika opinio koncerne internaciajn problemojn, la sintenon kaj senton de svedoj, kiuj opozicie reagas pri agoj, direktigantaj kontraŭ la libero de alia popolo. Li faris paralelon pri la reago de la sveda publiko al la unua kaj dua militoj de Finlando kaj devenigis tiun reagon el la instinkta liberamo kaj ord-amo de la sveda popolo. La preleganto donis historian rerigardon. Ke la sorto de la ĉirkaŭbaltikaj landoj eĥas tiel forte en la animo de la svedoj, tio havas sian kaŭzon i.a. en historiaj okazaĵoj, kiuj kontaktigis solide tiujn landojn al la formiĝo de la sveda sorto. Kiam oni okupas sin pri la ŝancoj kaj deziroj de tiuj malgrandaj popoloj, neniu rajtas pensi, ke la deziro pri la serioza pritraktado de la koncernaj problemoj povas esti direktata kontraŭ grandpotenco, ĉar la konvenaj solvoj servas same la intereson de la grandaj ŝtatoj, kiel tiun de la malgrandaj. La libero de la malgrandaj popoloj estas komuna intereso. Post tio sekvis pritrakto de la lingva problemo. Li rakontis, ke dum lia funkciado en Genevo la kunlaboro inter la reprezentantoj de la ĉirkaŭbaltikaj ŝtatoj nebligis ĝuste pro la manko de vera kaj facile akirebla scio de internacia lingvo, kiun rolon nek la angla, nek alia nacia lingvo povas plenumi. Li mem hontis pri la snobismo de siaj samlandanoj, kiuj rifuzis reformon, tiel ege gravan por la lando.

La esperanta movado venku sian modestan sintenon, oni konsideru mem la gravecon de sia propra afero kaj faru la necesajn paŝojn por la gravigo de la ideo en la vivo de la baltikaj ŝtatoj kaj oni faru tiurilate proponon al la grandpotencoj. Ne temas pri tio, ke oni akceptu nian lingvon oficiale kiel mondolingvon, tio ja havas gravajn malhelpojn, sed ĉi tie, en nia regiono, tio estas necesa kaj reala postulo. Nia gazetaro devus peni por la disvastigo de Esperanto por nia propra intereso. Esperanto estas ja fleksigema kaj eleganta esprimilo. Li finis sian paroladon per la ripeta konstato, ke la libera nordo servas same la interesojn de ĉiuj grandpotencoj, ĉar tio signifas al ili firman bazon por la interkompreniĝo reciproka.

Profesoro B. Collinder.

Prof. B. Collinder estis la dua prelegisto. Ankaŭ lia varme akceptita prelego estis svedlingva. La titolo de la prelego estis: "En översikt över Östersjöområdet språkfråga" kaj ĝi donis interesajn informojn koncerne la komplikajn lingvorilatojn en la baltika regiono. I. a. li pritraktis la rilatojn inter la sveda kaj finna lingvoj kaj konstatis, ke, kvankam temas pri du, tute ne parencaj lingvoj, dum la longa kunvivado la formado de la lingvoj montras similajn trajtojn, tiel ke el tio sekvas paradokso, t. e. ke la finna lingvo nun estas en multaj rilatoj pli proksima al la ne-parenca sveda lingvo, ol al sia suda parenco, al la hungara lingvo.

La konkludo de la prelegisto estas, ke la granda nombro de vivantaj kaj vivkapablaj lingvoj — kun valora literatura produkto — necesigas tian internacian lingvorimedon, kies funkciado ne malutilus al tiuj valoraj naciaj produktoj. Kaj el tio sekvas la motivita deziro koncerne la funkciigon de Esperanto kiel oficialan helplingvon en la ĉirkaŭbaltikaj landoj.

*

Post la prelego de s-ro Collinder la partoprenantoj havis agrablan kuneston en la salono de "Margareta Hushällsskola", kie la sindiko, s-ro Morariu, faris interesan paroladon pri "la ekzistrajto de la malgrandaj popoloj". La homo estas libera laŭ natura stato kaj la sama principo devus valorigi en la vivo de la popoloj. La rajto de la malgrandaj nacioj por vivo inter egalaj kondiĉoj ne estas pridubebla. Li mencias la svisan ŝtatformiĝon kiel modelan. En aliaj landoj, ekz. en la Baltiko, kiu estas renkontejo de la malgrandaj lingvoj, Esperanto devas havi sian rolon. Li mencias la problemaron de la pli sudaj popoloj, speciale tiun de la rumanoj, pri kiu li citas eldiron de verkisto: "La rumanoj havas la kuraĝon fali, ĉar eĉ dum falo oni povas direkti sin tiel, ke oni falu sur la piedojn." Malgrandaj popoloj devas suferi, espereble por fine atingi pli feliĉan staton. Pri la milito la malgrandaj

popoloj plej ofte ne mem decidas, sed la cirkonstancoj de la grandŝtata politiko devigas ilin batali.

Nun sekvis salutvortoj: rektoro Vilkki transdonis salutajn el "Suomujo" (laŭ sia propono). Dro F. Szilágyi en siaj salutvortoj memorigis la ĉeestantojn pri la pioniraj meritoj de Fritz Lindén koncerne la paclaboron. Ing. F. Turner estis reprezentanto de la angla popolo. Sekvis la salutoj de s-roj Bepperling, Nylén (entuziasme aplaŭdita pro la gajno de la Larsson-premio), kaj la lasta parolanto estis Stellan Engholm, kiu tuŝis la problemon de la homa moralo, popola moralo kaj agado de la ŝtatoj. Li resumis la atendeblajn rezultojn de la bela manifestacio: ni ne povas ŝanĝi aŭ direkti la okazaĵojn, sed la entuziasmo kaj intereso, se ĝi restos daŭra, havos efikon.

La "Espero" finis la belan vesperon.

*

Matena Diservo.

Post "rapida" dormo granda parto de la konferencanoj — laŭ la invito de la KELI-organizo, partoprenis Diservon, kun varma amo aranĝitan. La Diservo okazis en la Valhalla-preĝejo. S-ino Anna Alamo donis esprimon al la ĝojo de la aranĝantoj pro la grandnombra partopreno. D-ro Georg Fridén ekiris en sia prediko el la Matea evangelio (2:1—11) pri la rakonto de la ŝaĝuloj, kiuj forlasis sian hejmon komfortan, por esti gvidataj de la betlehema stelo. Inter aliaj ankaŭ Zamenhof estis tia ŝaĝulo, kaj ni esperantistoj sekvu tian kaj tiajn ekzemplojn. La bela vizio pri la unuigita homa familio postulas longan vojon kaj penon, sed por ĝi ni preĝas kaj pri ĝi ni esperas. S-ino Dagmar Fridén kantis "Herden spelar för barnet Jesus" (Alice Tegnér) kaj "Vid Betlehem" (Jacob Nyvall).

Prelego de rektoro Vilkki.

Je la 10-a horo komenciĝis la tre interesa prelego de s-ro Vilkki, kiu pritraktis la specialajn vidpunktojn kaj sentojn de militanta nacio. Estas nature, ke tiuj vidpunktoj kaj sentoj estas specialaj en militanta lando kaj la publiko aŭskultis la prelegon jen komprene, jen kun plaĉo. Li komencis per la historiaj antaŭaĵoj de la nuna milito kaj parolis pri la konstanta bastiona rolo de sia nacio en la historio de Nord-Eŭropo. Sekvis priskribo de la ĵus ekiĝinta situacio kaj priskribo interesa de la hejma fronto: "Nia ekonomio tute ne ŝanceliĝas... la nutra stato estas kontentiga, malsatego ekzistas nenie... la militelspezoj estas malpli grandaj ol la elspezoj de Svedlando por la neŭtraleco."

Diskutante pri la sinteno de diversaj nacioj kun danko li menciis la help-agadon kaj la komprenemon de la svedoj kaj doninte esprimojn al la persistemo de la popolo la prelegisto parolis pri la pacdeziroj kaj diris, ke la "suomoj volonte montros al la tuta mondo, ke ankaŭ en kulturlaboro ili povas fari multon dignan", se la kulturmondo povos garantii la sekurecon de la lando. Oni povas en sia imago aperigi la revon pri la unuigita kaj unueca Eŭropo kaj pri la rolo de Esperanto en ĝi, sed provizore ĝi estas malproksime. Sed la unueco de la nordo estas multe pli reala penso, al kiu li esperas la komprenon de la svedoj. "Svedujo estas la koro de la Nordo, sed koron minacas grava danĝero, se kelkaj membroj jam estas paralizitaj."

S-ino Alide Kuld-Leijder.

Post la "durtona" bele formita parolado de s-ro Vilkki, sekvis "baltika romano en molo". Kiel la antaŭa, ankaŭ tiu ĉi parolado estis esperantlingva, ĝia prezentanto estis s-ino Alide Kuld-Leijder (Tallinn) kaj la temo estis "la sorto de Estonio, Latvio kaj Litovio". Estis interesa prelego. La raportanto supozeble ne eraras dirante, ke kaj la prelegisto kaj la publiko estis kortuŝata dum la sonigo de tiuj milde konceptitaj kaj mole prezentitaj frazoj. Oni vidis antaŭ si la kruelan estinton de malfeliĉaj etaj popoloj: "Oni aŭdas ofte, ke la estonoj ĉiam suferis subiĝon. 22-jara libereco ne estas preparolinda. Ho jes, tio estas sufiĉe multe por preparoli. Tio estis la plej feliĉa tempo de la estonoj, pri kiu ili revis dum 700 jaroj..." Oni aŭdis pri la historio de malgrandaj popoloj, persistaj, ne flankiĝeblaj kun fruaj faktoj de kulturklopodoj kaj pri la bela laboro dum la mallonga mem-

stareco. Kaj ne-laste oni aŭdis pri la iam famaj kaj nun malpermesitaj Esperanto-organizoj.

Ingeniero F. Turner.

La lunĉpaŭzon sekvis la prelego de s-ro Fred Turner (London) pri la "Atlantika deklaro kaj packondiĉoj". Ankaŭ tiu esperantlingva parolado kontribuis al la varico de la serio. Oni aŭdis sonojn de simpatia optimismo, interesajn komentojn kaj trafajn rimarkojn, el kiuj la jena persona rezultis tujan aplaŭdon ĉe la publiko: "Ne tio estas malbona, ke Germanujo ne havas koloniojn, sed tio, ke Anglujo havas tiajn." La pesimismon de multaj li karakterizis per la konstato, ke tiu, kies dento doloras, ne pensas pri la poezio, kiel pri io grava." Sed poezio tamen ekzistas. La efekto de la interesaj kaj metodaj komentoj estis koraj aplaŭdoj; oni ekkonis interesajn vidpunktojn kaj sentis sin pli riĉa.

En la diskuta parto F. Szilágyi faris — poste akceptitan — proponon, kies realigo apenaŭ dependas de la diversaj ŝancoj de la estontaj packontraktoj: "La estraro de SEF, respektive la internaciaj organizoj laŭeble en kunlaboro serĉu la eblecon eldoni ĉiujare ampleksajn kulturinformilojn, (t. e. revuojn) unufoje dum la jaro. Unu el tiuj kulturjarlibroj rilatu la literaturon kaj la kulturrezultojn de la ĉi tie pritrakitaj nordaj ŝtatoj, resp. popoloj."

Post la alparolo de urbestro Lindhagen laŭ lia iniciato la ĉeestantoj kriis kvar-fojan huraon je la libereco de ĉiuj popoloj sur la terglobo.

Direktoro Khennet pledas por federacio de nordaj ŝtatoj sen la plej eta tendenco de agresemo. La ŝovinismo en ĉiu formo estas kondamninda, malutila.

S-ro Fingholm klarigas la signifon de la konferenco, kiu prenis parton de la problemoj universalaj. Oni aŭdis vidpunktojn, provizore oni ne povas fari multe, sed konservu, pligrandigu la Esperanto-movadon kaj en la konkreta momento oni povos estigi i. a. internacian popol-altlernejon kaj serĉi publikon en la popolmovadoj, kies internaciaj interesoj necesigas Esperanton.

Post la alparoloj de s-roj Skog, Lindén, s-ro Vilkki korektis kelkajn miskomprenitajn vortojn.

S-ro Backlund faris kelkajn klarigajn rimarkojn koncerne la aŭditajn prelegojn kaj prezentis rezolucion laŭ la jena teksto:

Rezolucio.

La konferenco "Popoloj ĉirkaŭ la Orienta Maro", aranĝita de SEF kaj IEL kaj kunveninta la 5-an kaj 6-an de jan. 1944 en Stockholm por plifortigi la interrilatojn per persona kontakto al prelegistoj el diversaj landoj, esprimas sian kontentecon pri la principoj, kiuj esprimiĝas en la Atlanta Deklaracio, rilate al teritoriaj rajtoj, la decidraĵo de popoloj, mondkomerco kaj alia internacia kunlaboro, libereco de la maroj kaj liberigo de la popoloj de timo kaj mizero.

La konferenco volas rememorigi ankaŭ tiun averton, kiun dro Zamenhof en 1915 direktis al la diplomatoj de la diversaj landoj en la mondo., t. e. ke en ĉiu lando oni konsideru la rajtojn de la tie troviĝantaj minoritatoj, kies ekonomian aŭ spiritan subpremon oni evitu, same kiel ilian malhonorigan traktadon flanke de la popola plimulto.

Ĉe la Orienta Maro, pro la ege diferencaj, multaj popoloj, kulturoj, lingvoj tie — la enkonduko de internacia lingvo estas neceso, speciale por la malgrandaj Orientmaraj popoloj, se ili intencas proksimiĝi unu al la alia kaj apogi unu la alian en siaj klopodoj por la libereco.

La konferenco alvokas la estraron de SEF fari tiun iniciaton, kiu estas bezonata por ke la kultur-interŝanĝo de la Orientmaraj popoloj plifaciliĝu per Esperanto.

La konferenco akceptis la rezolucion.

Kaj la 6-an de januaro post la 17-a horo oni sentis sin laca, sed multe pli riĉa je scioj kaj belaj memoroj. La konferenco estis brava faro!

La sciigantoj.¹⁾

Mihail Sadoveanu.

Estis du knaboj etaj kiel pugno, kun egaj peltĉapoj ĝis sur la okuloj, kaj enpakitaj en lanjako kun longaj manikoj. Kvankam ili ekiris tagmeze, estis ankoraŭ longa la vojo, ĝis vilaĝo Viiŝoara, longa kaj malfacila, tra la neĝo, kaj nun, malfrue, ili pene trenadis la sandalegojn vinditajn per pajlo.

Dum la kristnaska festo jene iradis la knaboj kun la stelo, al la pli riĉaj vilaĝoj. Ankaŭ ili ricevis kuraĝon, kaj ekiris kun la stelo tra la kampoj, tra la glacia ponto de Siret²⁾, al la valo kolormakulita de sennombraj dometoj de l' viiŝoaranoj. La vesperkrepusko metis dubebluan ombron sur la senmovan neĝvaston. Kaj ili pene iradis; ili ĵus finis la interparolon kaj kvazaŭ ne plu kuraĝis rigardi unu al la alia. La sonorileto de la paperstelo de tempo al tempo eksonis super ili. Ili levis siajn kapojn kaj elrigardis de sub la randoj de l' peltĉapoj al la horizonto. Nenio estis videbla. Ili apenaŭ proksimiĝis al Siret.

En la spegulego de l' rivero ekstremis la lumeroj de la supraj steloj. Kaj profunda silenco regis, kvazaŭ ŝtoniĝis la nigra senarbejo, preter kiu ili pluenŝovis sin, irante laŭlonge de la bordo. La sandaloj akre sonis sur la glacio. Ili reciproke ĉirkaŭbrakis la ŝultrojn kaj malrapide pasis transen, sur la brila plataĵo, tra la mistera silento de la vesperiĝo.

Suririnte la alian bordon, ili ekhaltis, rigardante antaŭen. La vilaĝo ne estis rimarkebla. Ili turnis sin unu al la alia. La lipoj de la pli malgranda ekstremis.

"Oni nenion povas vidi!" murmuris la pli granda. Kaj la voĉo de l' etulo plore sonetadis:

"Ni erarvojaĝis. Kion ni faru nun? La lupoj manĝos nin..."

La granda malfacile englutis la ploron kaj diris:

"Jonika³⁾, ankaŭ paĉjo-maljunulo⁴⁾ diris, ke foje lin kaptis neĝblovado kaj li iris antaŭen, kaj li savis sin..."

"Al mi estas malvarme!" balbutis la malgrandulo.

"Enigu viajn manojn en la manikojn, bone, — kaj kunigu ilin sub la mentono. La stelon portos mi. Kiam ni alvenos, ni kantos kaj petos iun, ke li gastigu nin dum la nokto."

"Ĉu vi estas malsata?"

"Jes."

"Oni donos al ni ankaŭ manĝaĵon. Sed vi kantu bone! Ĉu vi ne forĝesis 'Tri Reĝoj'?"

"Mi ne forĝesis", respondis la etulo sorbspirante per la nazo kaj retenante sian ploron.

1) Laŭ kutimo en Rumanio, kristnaskan vesperon infanoj vestitaj je Tri Reĝoj kaj Herodo iradas de domo al domo portante lumigitan paperstelon, por prezenti la historion pri la naskiĝo de Jesuo.

2) Siret: rivero en Moldova, Rumanio.

För att bereda dem, som ännu ej haft tillfälle att skaffa sig den ypperliga boken

"50 jarojn kun Paul Nylén"

möjlighet härtill ha vi beslutat att å den del av upplagan som ännu återstår

NEDSÄTTA PRISET FRÅN KR. 4:—

TILL KR. 2:—

(vartill kommer oms. och porto).

Boken, som i korta drag skildrar den svenska esperantismens utveckling under de senaste 50 åren, är med sina över 100 illustrationer ett värdefullt förvärv och bör ägas av varje esperantist.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO
Fack 698, Stockholm 1. Postgiro 578.

Ili marŝis pluen en la griza lumo de l' vespero. Antaŭ ili, post ili, neĝa dezerto; ŝajnis, ke la malvarmo kreskas kaj la neĝo akre grincis sub la sandaloj. De temp' al tempo ili haltis dum momento, kun timiĝintaj animoj, provis trapenetri la ombron, kiu ĉirkaŭis ilin, esperante, ke ili ekaŭdos brusignon pri homa vivo. Foje, en tiuj intertempoj estis aŭdebla la akra grakado de l' korvoj, miksitaj kun la malforta krietado de la monedoj, malproksime, kiu scias super kiu senarbejo. Sed tiu ektimo rapide pasis. Ili iris pluen en silento, ĉiam pli eniĝante en la mallumon, kaj retenante la ploron per streĉitaj makzeloj. Tiel ili penetris tra la nokto, kvazaŭ la frostotremiga soleco estus doninta forton al ili. En iliaj infanaj kapoj, tie, sub la ŝafpeltaj ĉapoj, resonis la sanktaj kantoj pri la naskiĝo de la Savinto. Pensante pri tiuj, ili pensis ankaŭ pri la varma kuŝejo, ankaŭ pri la vespero de la manĝaĵo en la vilaĝo, kien ili ekiris. Ili nek la misteron de tiu vespero povis bone kompreni, nek la kantojn altigotajn per iliaj puraj voĉoj, tamen ili portis sciigon gravan, kun la stelo, sub kiu ili kurbiĝis, levante siajn ŝultrojn kaj kunpremante sub la mentono la menikojn de la peltjakoj.

Por la malgranduloj kaj humiluloj, por ke iliaj animoj esperu kaj konsoliĝu, foje aperis stelo kaj naskiĝis ideto, kiu pli poste plenigis la mondon per la lumo de l' boneco. En humileco naskiĝis la sankta infano, humiligite li vivis, humile li portis la krucon al la ekzekutejo preparita por li de la malbonuloj; pro la aro de malriĉuloj li mortis. Sed en la animoj de la malgranduloj de tiam brilis senĉese la lumo de la kredo je pli bonaj tagoj, — kaj tiun esperon iris sciigi la du infanoj, sen konscio pri tio. Ili iris kun siaj kantoj, kun sia stelo, por plenigi per bonvolo la korojn de la homoj, kaj ili iradis, frostotremante kaj ĝemante tra la vintra nokto, — kaj super iliaj kapoj la sonorileto dolĉe tremsonis.

"Jonika, ĉu vi frostas?" demandis Vasile, la pli granda.

"Miaj manoj rigidiĝis ĝis la kubuto...", ekĝemis la etulo.

Ankaŭ la pli granda sentis malvarmon kaj tenis ĉirkaŭbrakita la tenilon de la stelo kiel lamulo, ĉar siajn manojn li ne povis uzi. Liaj larmgutoj fluadis pro doloro, malsekigante la okulokavojn.

La etulo diris:

"Kion ni faros, ĉar la vilaĝo nenie vidiĝas?"

"Nun tuj ni rimarkos la lumojn de la fenestroj", respondis Vasile.

"Sed se ni erarvojaĝos? Aperos la bestegoj."

"Tiam ni preĝos al Dio kaj li savos nin de ili."

En tiu ĉi soleco, al ambaŭ, la vorto "Dio" havis specialan resonon, tute alian, ol en la preĝoj vente diritaj vespere kaj matene. Estis io mistera, kion ili ne povis trapreni.

Kaj ili penetris pluen, — ŝajnis al ili, ke ili migradis sennombrajn horojn; la malgrandulo ofte direktis al la alia kelkajn vortojn kun timigita voĉo; ili malofte turnis sin duone, rigardante unu la alian kaj vidante sin nigraj, kiel ombroj. Kaj nur tre malfrue la humilaj sciigantoj ekvidis la lumstelaron de l' vilaĝo ondante el la mallumo, — kaj kiam ili enpaŝis la stratetojn ĉirkaŭitajn de nigraj bariloj, ŝajnis al ili, ke la frostotremiĝis. Dum furioza bojado de hundo ili eniris korteton. Vasile per bastono ŝirmis la stelon, — kaj la sonorileto timvoĉe eksonis ĉe la fenestroj.

La pordo de la granda domo ekbrulis, poste malfermiĝis la ekstera pordo kaj ĉe la sojlo aperis nudkapa vilaĝano.

3) Jonika = Johaneto, Joĉjo.

4) "Paĉjo-maljunulo" = avo.

Prozo el Danaj-Norvegaj aŭtoroj.

16 skizetoj, fabeloj, rakontoj ktp.
Eldonitaj en Kristiania (Oslo) en la jaro 1908.
Restas nur kelkaj ekzempleroj.

Prezo inkl. imposto kaj afranko
kr. 1:50.

ELDONA SOCIETO ESPERANTO
Fako 698, Stockholm 1. Poŝtgiro 578.

"Ĉu vi akceptas stelulojn?" demandis Vasile.

Lia voĉo estis tiome malforta kaj timtremanta, kaj la etulo tiom rapide ekĝemis, supersŭtita de larmoj, ke la viro kortuŝite kliniĝis al ili.

"Vi ne estas de tiu ĉi vilaĝo, aĉuloj, — he?"

Poste li kriis al la hundo: "Hi, fiulo! — kaj vi, etuloj, eniru do la domon. — Edzino! malfermu la pordon, por ke envenu la stelo... Tiel... ĉu vi estas homoj, aŭ glacipecoj? ... Singarde, por ke vi ne albatu la stelon al la pordosupro..."

La frostitaj sandaloj de la knaboj bruis kiel botoj. Ili eniris la domon; la stelo milde kaj gaje sonoretis: cingling!

La domestro, juna homo, proksimume tridekjara, largdorsa kaj plenforta, rigardis ilin kvazaŭ miraklon.

"De kie vi estas, knabetoj?"

"De Bordeeni", respondis la granda.

La lumo kvazaŭ blindigis ilin kaj ili preskaŭ fandiĝis pro la varmo.

"Demetu viajn suraĵojn, bravetuloj", diris denove la viro.

Vasile singarde demetis la stelon apud la ikonoj⁵ kaj komencis devestigi sian fraton. Læ edzino, maldiketa kaj ankoraŭ juna, leviĝis de la tripieda tableto kaj rigardis ilin mirigite, kun la manoj ĉe la kokso.

"Vi havas bonŝancon!" ekparolis denove la mastro.

"Ĝuste nun ni estis ekmanĝontaj. Ankaŭ vi manĝos kun ni, ĉar ni ja havas sufiĉe, dank' al la Sinjoro! Sed unue vi kantu al mi, ĉu vi komprenis?"

La etulo ankoraŭ ploretadis. — La viro turnis sin al la kameno.

"Sed kie estas Gica⁶? He, friponeto, venu malsupren! kial vi forkuris? ne timu, ili ne manĝos vin, ankaŭ ili ja estas knaboj kiel vi..."

Ĉe la kamentubo aŭdiĝis murmureto, poste blonda kapeto kaj fingro bore ludanta en la nazo, montriĝis en la lumo.

"Venu tien ĉi", diris la patrino, kaj ekprenante liajn manojn, ŝi tiris kaj portis lin en la mezon de la ĉambro, apud la tableto, sur kiu vaporis la supo kaj la maizaĵo. La infano, nur dujara globeto, timeme rigardis la venintojn kaj nodiĝinte sur la tero, li retiradis la maneton, kiun tenis lia panjo.

La mastro returnis sin al la steluloj:

"Ĉu vi finis? Nun antaŭ ĉio senfrostigu la manojn.

"Do, vi estas el Bordeeni? Kaj kies infanoj vi estas?"

"La filoj de Jon⁷ Balaŝei", respondis la granda.

"Mi ja konas lin!" diris la majstro. "Kaj kiel li lasis do vin eliri en tia frostot?"

"Ni mem ekiris solaj."

"Kaj ĉu vi ne timis la lupojn?"

La infanoj ne respondis. La mastro ridetante rigardis ilin. Poste li denove demandis:

"Sed ĉu vi scias, kio okazis en Betlehemo? Kantu do al mi tiun kanton pri nia Sinjoro Jesuo.

"Ni scias ĝin!" respondis rapide Vasile.

Ili ambaŭ alproksimiĝis al la sanktulbildoj, levis la stelon sub la lampeto konstante brulanta, iom skuettis ĝin, kaj la sonorilo eksonis. Poste ili levis la okulojn al la lumokrono ĉirkaŭanta la kapon de la Dipatrino kun la ideto ĉe la sino, kaj ekkantis kun puraj voĉoj:

"Tri Reĝoj de Oriento
Vojaĝantaj kun la stelo..."

Kaj ankaŭ la domestro rigardis al la ikonoj kun okuloj nebulitaj de pensoj, kaj la knaboj kantis kun altsonaj, molaj voĉoj, kun koloj alte levitaj. Ili ĉesis momenton, glutis kaj ree ekkantis, anoncanta la naskiĝon de la Savinto. La patrino prenis Gica-n en la brakojn kaj nun aŭskultis kvazaŭ trapenetrita de la mistero de tiu vespero kaj ŝiaj okuloj pleniĝis de larmoj. Kaj en la tuta domo regis trankvilo, kaj en la silento la voĉoj de la infanoj kantis la bonan sciigon. La fremduletoj tremante venintaj tra frostot kaj mallumo, kaj la nekonatoj, kiuj gastame malfermis al ili la pordon, nun sidis interfratiĝinte, kaj la simpla kanto plenigis la animojn per konsolo kaj lumo.

5) Ikono = sanktulbildo. 6) Gica = Georgĉjo.

7) Jon = Johano.

El la rumana tradukis Tiberio Morariu.

Mi vidas per sun!

(Säterjantans söndag)

Mi vidas per sun, ke hejme en val
preĝejtempo jam proksimiĝas.
Se estus mi for! Preĝeja la hal
atendas, kaj homoj kuniĝas.
Nun staras ĉe monta fendo la sun,
dum ĉi supre sole mi sidas,
en val sonorilo tonas ja nun,
la homojn preĝejen ĝi gvidas.

Nur vane en mia monta palac,
se psalmoj ĉielen leviĝus;
tro alta la hal, tro vasta la spac,
la tonoj aeren perdiĝus.
Jam li kaj aliaj kantas en ĥor,
kunkanti mi forte deziras.
Se nur la somero jam estus for!
Mi hejmen al valo sopiras!

(Laŭ "Esperantobladet", Oslo.)

Jakob Kristofferson mortis.

Meze de Advento, la ĝojpromesa antaŭtempo de Kristnasko, atingis nin tre doloriga komuniko. Letero al Grupo Esperantista de Stockholm sciigis al ni ke nia malnova amiko Jakob Kristofferson ne plu vivas. Post nur dutaga malsano la morto abrupte ŝiris lin el nia rondo. Akra estas la doloro, kiun sentas ni, liaj amikoj, kaj granda estas la malĝojo ke ne sciante pri lia morto ni ne havis eblecon sendi al li je la enterigo florkronon kiel lastan saluton.

Li, siatempe, efektivigis en la Stokholma grupo la iniciaton pri dimanĉaj promenoj aŭ ekskursoj. Ĉi tiuj ekskursoj ĝuis grandnombran partoprenon de la membroj, precipe de la gejunuloj, kaj ĝuste dum tiuj ekskursoj ni konatiĝis kun Jakob Kristofferson kaj lernis vidi en li bonan homon kaj fidelan amikon. Tamen ne longe ni havis la ĝojon de la kunestado kun li, ĉar li ricevis okupon en fabriko de eksplodaĵoj en Rio de Janiero. Tie li restis dum unu aŭ du jaroj, sed post kiam la fabriko estis detruita de terura eksplodo kaj li devis kuŝi en malsanulejo dum iom da tempo, li revenis al Stokholmo, kie li fondis familion, kaj ni povis renodi la ligilon de amikeco. Mallonge post la komenciĝo de la nuna milito li tamen transloĝiĝis al Mariestad, kie li ricevis oficon ĉe pulvofabriko. Kaj de tie nun venis la malĝojiga sciigo pri lia morto.

Dum lia forestado de Stokholmo ni ja estis ĉiam en pli malpli intima kontakto kun li pere de leteroj kaj poŝtkartoj sed nun, kiam tamen estas tro malfrue, mi ne povas ne fari al mi mem riproĉojn ke mi lasis aliajn aferojn malhelpi min per korespondado subteni pli fidele la interrilatojn kun li. Mem li ĉiam estis tre atenta kaj memorfidela. Eble ankaŭ aliaj liaj amikoj sentas la samon.

Ĉi tie mi nur menciis lin kiel homon kaj amikon. Sed li ankaŭ estis lerta, fervora kaj labcrema esperantisto, kiu neniam hezitis preni sur sin ian necesan laboron. Grandan dankon ŝuldas al li ne nur nia Stokholma Esperanto-grupo sed ankaŭ la Federacio kaj Esperanta Turista Komisiono, por kiu lasta li i. a. laboris super la pretigo de kelkaj el ĝiaj turistaj broŝuroj pri diversaj partoj de Svedujo.

Mi memoros lin kiel karan amikon kaj esprimas ĉies nian koran kondolencon al liaj edzino kaj fileto pro ilia granda perdo kaj deziras al li pacan ripozon.

Birger Gerdman.

Norda Literaturo.

Kolekto de literaturaj verkoj el Norda Eŭropo.

Noveloj el latva kaj estona lingvoj. 84 paĝoj.

Prezo kr. 1:15 inkl. imposto kaj afranko.

ELDONA SOCIETO ESPERANTO
Fako 698, Stockholm 1. Poŝtĝiro 578.

LINGVAJ DEMANDOJ

Suomujo?

Dum la Balta Konferenco rektoro Vilkki prezentis proponon, laŭ kiu en la internacia uzo oni enkonduku la landnomon "Suomujo" (lando de la suomoj), anstataŭ la nun uzata "Finnlando". La propono ne estas senmotiva, ĉar la duobla "n" en la nuna formo faras breĉon en la ortografia unueco de la lingvo. Sed aliflanke oni devus konsideri la principon de la internacieco. Oni batalas kontraŭ si mem: la deziro de la koncernaj nacioj certe estas pripensita, sed sen troa konservativismo oni timas, ke tia ŝanĝo estus, aŭ almenaŭ povus esti precedento kaj en absurdo oni devus timi, ke baldaŭ venus similaj proponoj de aliaj flankoj: la laponoj preferus la nomon "sameoj" kaj kiu scias, ĉu oni ne devus pensi pri postuloj, ke ekz. Norvegujo estu Norgujo, aŭ Norjujo, Svedlando Sverujo, Hungarlando Madjarujo kaj por daŭrigi la eventualaĵojn de la reformemo, eble iam iu postulus la vorton "Dojĉujo" pri Germanujo ktp.

Pesante la diversajn vidpunktojn, eble kun iom da hezito, tamen mi voĉdonus plej volonte al la pli malnova vorto — Finnlando. Supozeble Zamenhof mem, se li vivus havus similan vidpunkton, tion oni povas supozi, se oni provas apliki analogian metodon, respektive apliki la zamenhofan pensmanieron al tiu problemo.

F. Szilágyi.

Svedio aŭ Svedujo?

Kial ne Svedio anstataŭ Svedujo? En franca lingvo oni uzas iam en la fino de la landnomoj, latinan *io*, kaj en angla lingvo kutime *ia*. En angla lingvo oni skribas **Bulgaria**.

Io estus same kiel en la internaciaj vortoj por nomoj de landoj. Tre ofte mi vidas en eksterlandaj esp-gazetoj, ke oni uzas *io* en la fino de la landnomoj, ĉar *io*, *ie*, *ia* estas internaciaj finaĵoj por landnomoj. Sed alian vorton, landon, oni povas uzi ekz. en Finnlando. Ĝi estas nomata Finland en la sveda.

Tiu ĉi estas diskutinda, kaj mi atendas respondon, kaj esperas ke ni esperantistoj uzos internaciajn finaĵojn, ekz. Svedio, Bulgario, Hungario, Norvegio k.t.p.

Mia penso estas — ĉar Esperanto estas lingvo internacia — ke oni uzu internaciajn vortojn.

G. A. Nygård.

Esperanto-pioniro gajninto.

Sub la administracio de Stokholma Pacfederacio estas monsumo testamentita antaŭ kelkaj jaroj de fraŭlino Josefina Larsson. La rentojn de tiu Josefina-Larsson-fondaĵo oni ĉiun trian jaron devas elpigi, laŭ la testamento, al "iu, kiu faris meritplenan laboron por la akceptado de mondlingvo, kiu havos ŝancon esti akceptata kiel instru-temo en la lernejoj de la civilizita mondo".

Post pritraktado kaj elparolo de tri svedaj lingvospertuloj la administranta federacio transdonis la premion al nia samideano, la nestoro inter la svedaj esperantistoj redaktoro Paul Nylén. La premio — tiun fojon iom pli ol 700 svedaj kronoj — estis tuj elpagita kiel kristfestdonaco. La honora akceptado de redaktoro Nylén ĉe la Stokholma Pacfederacio okazos dum marto. Je la solena tago s-ro Nylén faros prelegon pri memelektita temo.

La tuta esperantistaro, ne nur la sveda, ĝojas kun la gajninto kaj kore gratulas lin.

Tri malkaraj libretoj Danaj.

Store Esperanto-Sangbog (tute en Esperanto).

Enhavas 56 kantojn el diversaj landoj. 64 paĝoj.

Esperanto-Poemoj. Tradukitaj de K. Langgaard. 16 paĝoj.

Esperanto — ĉefe en Danio. Epigramoj kaj poemoj. Originaloj de Nicolai Liventhal. 16 paĝoj.

Prezo entute por ĉiuj tri libroj inkl. imposto kaj afranko kr. 1:25.

ELDONA SOCIETO ESPERANTO
Fako 698, Stockholm 1. Poŝtĝiro 578.

El Svislando.

Schweizarnas press-tjänst i aktion.

Som bekant gick genom pressen för någon tid sedan ett sensationellt meddelande under rubriken: "Engelskan blir världsspråket". Det hette däri att på uppdrag av undervisningsministrarna i de i London residerande exilregeringarna hade bildats en expert-kommitté, och denna hade utkorat engelskan som ensamt internationellt världsspråk efter kriget.

Man lystrade, esperantisterna logo men alla andra menade, att nu var den gamla stridsfrågan om ett internationellt hjälpspråk ur världen. Esperantisterna logo, ty de visste vad som komma skulle, och efter några veckor kom också ett besked från London om sådan ändring i beslutet, att franska språket skulle bli lika berättigat vid sidan av det engelska. Och så hade man två världsspråk på nytt, och därmed början till ett antal världsspråk, ty spanskan och ryskan och tyskan fingo genast sina förespråkare.

Esperantisterna logo, ty de visste av lång erfarenhet, att en språkfråga också är en politisk, kulturell och ekonomisk maktfråga, så länge man rör sig med nationella språk.

Den påpassliga schweiziska "Esperanto-Press", som utgör pressombudsman för de schweiziska esperanto-föreningarna, var ej sen att påpeka förestående för sitt lands press i en liten fold, som man med berömvärd snabbhet sammanställde och distribuerade. I det lilla tryckalstret, som även nått upp hit till Sverige, hinner "Esperanto-Press" skissera upp världsspråksfrågans historia med dess otaliga försök till lösningar och det slutliga skapandet av ett nytt latin genom doktor Zamenhof.

Så följer ett par sidor om Esperantos historia, dess landvinningar före kriget och dess förhoppningar om Esperantos stora mission efter kriget. Vi gratulera schweizarna till deras goda "Esperanto-Press".

Resumo: La svisaj esperanto-asocioj havas komunan presservon, kiu havas la nomon "Esperanto-Press". Kiam antaŭ kelka tempo venis el Londono la sensacia sciigo pri la decido ke la angla lingvo estu internacia helplingvo post la milito, Esperanto-Press rapidis distribui al la svisa presaro broŝuron, kiu per tujaj batoj traboris la sapvezikon de la naiva Londona sciigo kaj en koncentrita formo ĝi prezentis la historion de la mondlingva demando ĝis ĝia solvo pere de Esperanto.

Al esperantisto en Stockholm venis el Svislando letero de Sro Mendlewicz, Max, "Zürichhorn", Zürich 8, Suisse, kiu inter alie skribas: "Mi trovigas min en Svislando kun mia edzino kaj estas sana kaj deziras al ĉiuj geesperantistoj feliĉan novjaron. Petu ĉe la redaktoro de Esperanta gazeto ke oni presu tion. Diru ke mi estis prezidanto de la Lensa grupo (Nordfrancujo). Multaj de miaj esperantoamikoj ne scias, kie mi estas..."

LIGO DE HOMARANISMO (Förbundet Mänsklig Gemenskap)

havis kunvenon dum la esp.pac-konferenco. Pro la provizora karaktero de la kunveno oni decidis nur daŭrigi la agadon en la ĝisnuna maniero. Kiel revizoro elektigis f-ino Ingrid Selander. La provizoraj estraranoj restas F. Lindén kaj Martin Eriksson. Cetere ni povis konstati ke la principoj de Homaranismo ne estis fremdaj al la konferenco, nek rilate al la ĝenerala arango nek al la rezolucio. Ni ja povas akcepti tion kiel signon ke la Homaranisma laboro ne estos vana. La ideoj de Homaranismo ja estis la originala bazo de la esperanta movado. Kial la esperantaj organizoj do hezitas aliĝi al tiuj ideoj, por tiamaniere iom post iom doni al la homarana movado kaj pli grandan forton kaj pli lertajn gvidantojn?!

F. L-n.

Malgranda Revuo.

N-roj 1 kaj 2 aperis. Prezo 1 kr, je mendo de minime 10 ekz. 0:80 kr.

Stellan Engholm, Skolg. 9, Ludvika.
Postgiro 26 80 23.

Gammalt nytt från Förlagsföreningen.

Rubriken här ovan kan kanske vid första påseende förefalla litet besynnerlig. Men sådana som tiderna nu en gång äro har inte Förlaget så stora möjligheter att ofta bjuda något nytt. Kriget och därav följande besvärigheter har tagit hårt på medlemsnumerären i vårt förbund, och därav följer att vi numera inte har så stor publik för våra alster. Och ändock har vi lyckats förvånansvärt bra att hålla affärerna i gång.

*

Gammalt nytt — under den rubriken vilja vi inte egentligen placera våra tre senast utgivna böcker. Glädjande många ha redan köpt dem, men då det ännu finnes en hel del esperantister, som inte kommit sig för med att förskaffa sig dem, ha vi härmed velat peka på denna deras underlåtenhet. För deras del är det rubriken här ovan kommit till, för dem äro dessa böcker nyheter.

*

För att börja med den sist utkomna: **Esperanto — latinets arvtagare — nationalspråkens jämlike**, så är det en liten propagandaskrift, som man länge väntat på. Professor Björn Collinder och Läroverksadjunkt John Stenström belysa här från var sin sida på ett glänsande sätt esperantos stora livsduglighet. För den enskilde esperantisten, som vill vara rustad att möta den mycket osakliga kritik, som han möter rätt ofta, är denna bok helt enkelt oundgänglig. I den talar den lingvistiska sakkunskapen. (1:— kr. Fack 698, Sthlm.)

*

Dua Rapsodio — det första svenska esperantomagasinet ha vi i ett annat sammanhang kallat den — är det en förlust att inte ha införlivad med sitt bibliotek. Här ha vi något för alla — noveller, poesi, reseminnen och mycket annat. Och vad som ur svensk synpunkt är särskilt anmärkningsvärt: det är nästan uteslutande svenska esperantister, som lämnat bidrag och till på köpet i original. Dr Szilágvis språkliga översyn garanterar gott språk. (2:— kr. Fack 698, Sthlm 1.)

*

Den tredje boken är **Maljunulo migras. Venĝo**. Stellan Engholm ger alltid något i sina böcker, hans figurer äro psykologiskt följdriktiga och språket som alltid mästerligt. Den boken lägger man inte åt sidan innan den är slutläst. (1:50. Fack 698, Sthlm 1.)

*

Vår nestor, red. Paul Nylén, har genom att det Larsonska "fredspriset" tilldelats honom äntligen fått ett offentligt erkännande, som är lika berättigat som glädjande. Om det uppförande arbete han nedlagt i esperantos tjänst kan man läsa i boken "50 jarojn kun Paul Nylén". Priset är numera bara 2 kronor.

*

Vid en nyårsinventering kommer det alltid fram en del saker, som man inte haft reda på att man haft eller också ha de legat så inför ögonen på en att man inte tänkt på att man har dem. En sådan sak ha vi upptäckt nu: **Norda Literaturo**. Det är en bok om 84 sidor, och förutom det att den innehåller några utvalda noveller från ett par av våra baltiska grannstater, så kan det vara skäl i att skaffa sig den snarast därför att utländsk esperantolitteratur nu inte står att få och därför att obegränsat förråd av denna bok ha vi inte.

*

Vi sågo en annan sak också vid vår inventering. Vi ha ett stort lager av **brevpapper**, både vanliga och mer eleganta. De äro samtliga försedda med en enkel esperantotext. Alla skriva vi ju en och annan gång ett brev — varför inte använda den propagandamöjlighet som ligger i våra brevpaper och kuvert. Alltid kan det väcka någon sovande ande. På annat ställe i detta nummer ha vi i annons talat om vad vi ha — ta del av den.

*

Hur många är det som vet hur vackra våra små så kallade "gvidlibroj" är? Och hur mycket de ge om den ort eller landsända de beskriva? **Stockholmsbroschyren** ger så koncentrerad den är ett målade tvärsnitt genom allt sevärt vår vackra huvudstad har att bjuda. Och **Värmlandsbroschyren** — bara det läckra omslaget med

SEIF Spalten.

dess tjugande sommarstämning kommer en att känna längtan att närmare känna den bygd, där Gösta Berling kom till. — Och så Uppsala, lärdomsstad med dess tusenåriga historia, och Lappland i mycket ännu så okänt för genomsnittssvensken. Det är en billig lektyr men god. De talrika och verkligt vackra illustrationerna förhöja broschyrernas värde. Om dessa böcker kan annons återfinnas å annat ställe.

BEn.

Intervjuo kun Kalle Möller.

Antaŭ kelkaj jaroj kunlaboranto en lingvo-scienca gazeto hazarde renkontis la multe vojaĝinta Kalle Möller (anima parenco de Münchhausen), kaj demandis lin kiel li, dum siaj vastaj vojaĝoj en fremdaj landoj helpis sin per sia lingvoscio. Kalle tuj estis preta senvualigi siajn spertojn. Li diris:

Miaj spertoj lernigis al mi, ke oni devas lerni lingvojn antaŭ ol oni forveturas kaj ne kontraŭe.

Dank' al la Linguaphon-kursoj mi havis eblecon vidi grandparton de la mondo, povis interkomunikiĝi kun milionoj da homoj kaj legi preskaŭ ĉion presitan.

Mi neniam forgesos tiun tagon, kiam mi informiĝis pri la Linguaphon-kursoj. Estis urĝa tempo lerni lingvojn, ĉar mi ĝuste estis komenonta mian unuan veliron ĉirkaŭmondan. Mi tiam estis informata, ke 28 lingvoj estas ellaboritaj. Tuj mi decidiĝis por tiuj 28 kursoj. Vere mi devis oferi tri monatojn por ellerni ilin, tamen mi ne pentas tiun mian energion — estis bone uzata tempo. Nun mi tutkore esperas, ke ili ellaboros pli da lingvoj; ekzistas multege da malajlingvoj, polinezaj lingvoj kaj grenlandaj dialektoj, kaj mi arde deziras ellerni ĉiujn.

Ni esperantistoj certe admiras la energion de Kalle Möller, sed tamen bedaŭras, ke neniuj informis lin pri Esperanto, ĉar tialingvo-talentulo certe ne devus oferi multajn horojn por ellerni Esperanton.

(El Nia Parolilo.)

Pressinformation.

Mi al pli ol 240 gazetoj sendis la informojn pri la balta konferenco, pri la studfondo de Falk, pri mia konsuliĝo pere de Hungara Esperantofederacio. Handelstidningen en Göteborg tuj akceptis kaj petis foton kaj brodis laŭ propra iniciato. Pri la cetera rezulto ni vidos. — Al la peto, ke sin anoncu tiuj, kiuj deziras la informojn de Pressinformation sin anoncis du finnoj. Eble troviĝas ankaŭ unu svedo inter la paperoj, kiujn mi ĝis nun ne trovis tempon tralabori. Fakto. —

Oskar Svantesson.

Ĉiam uzu la esperantajn leterpapirojn kun esperantoteksto!

5 leterpapiroj (14×18,5) kaj 5 kovertoj ...	0:35
Same po 100 paperoj	2:—
Same po 100 kovertoj	3:—
5 paperoj kaj 5 kovertoj en speciale eleganta kvalito	0:45
Same po 100 paperoj	3:—
Same po 100 kovertoj	3:75
Leterpapiroj, liniitaj, 20×28 cm, po bloko de 50	1:25
Same, neliniitaj, por skribmaŝino, po bloko	1:25
Kovertoj por tiuj paperoj	po 10 0:30
	po 50 1:25

Ni ne altigis la prezojn dum la milito kaj ni vendos laŭ ĉi supre menciitaj prezoj tiom longe kiom restos nia provizo. Poste ni devos altigi la prezojn. Do eluzu la okazon!

Prefere sendu la pagon per poŝtgiro aŭ per poŝtmarkoj. Aldonu 15 % por afranko kaj imposto.

ELDONA SOCIETO ESPERANTO
Fako 698, Stockholm 1. Poŝtgiro 578.

Sveda Instruista Esperanto-Federacio
(Svenska Lärares Esperanto-Förbund)

Fågelfångaregatan 20
Telefon 14 93 43

Göteborg V
Postgiro 3 14 30

Bonan jaron! Pacon sur la tero, al la homoj bonan volon! Sed tiu paco ne estu intertempo de ripozo kiam oni preparas sin por nova batalo. Justeco devas esti restarigata kaj la ardanta malamo inter popoloj devas mildiĝi kaj malaperi. Sur malamo oni povas konstrui same multe kiel sur perforto: nenion daŭran kaj valoran. Ni devas malkaŝi kaj forigi la kaŭzojn de la milito mem: ŝovinismo kaj krepuskajn ekonomiajn interesojn. Homo al homo ni devas renkontiĝi, ne antaŭ nin puŝi la ŝildon de naciismo. Homaranismo estas la devizo, donita al ni de Zamenhof.

Al SEF mi inter alie deziras: 1. Ke la federacia organo "La Espero" iru al ĉiu membro de la federacio. 2. Ke ĝi eldonu ĉiun jaron enhavoriĉan kaj belaspektan jarlibron. 3. Ke ni povu faciligi kaj ordigi la komunikadon inter centro, distriktoj, grupoj kaj membroj de la federacio. 4. Ke ĝi akiru adresmaŝinon kiu povas faciligi elsendadon de gazeto, cirkuleroj, artikoloj de la gazetara informservo ktp. 5. Ke ni havu garantiantojn, kiuj ĉiujare per kotizo apogas la federacian agadon.

*

La junulara sekcio de Hungara Esperanto Federacio en julio havis dusemajnan tendaron en Darany Puszta. Verŝajne tiu sekcio laboras simile al la skolta movado. Jozefo Mihalik, ĉefa motoro, ankaŭ deziras al la junuloj "bonan paŝejon". Baden-Powell diris al siaj lupidoj "bonan ĉason".

*

Dro Emeriko Bayso el la urbo Cyala pretigis esperantistan landkarton pri Hungario. La lokoj kie troviĝas esperantistoj estas markitaj kaj sur la dorsflanko estas adreslibro kun unu esperantista adreso el ĉiu loko.

*

El Hungara Heroj mi citas: " — Ni tute ne moviĝas — li respondis, ĉar la tempoj ne estas oportunaj al la movado. — Laŭ mia opinio ne la tempoj sed tiaspecaj vidpunktoj ne estas oportunaj al la movado." Salex.

OMBUDSMANNEN

träffade i Amål en svensk, s-ro B. Karlsson, som tidigare hållit esperantokurser i Holland, och i dennes hem och i Stadsbibliotekets studierum ("la plej bona en la lando") ha Amåls-esperantisterna börjat ett energiskt arbete. — Efter två föredrag reste Ombudsmannen till Grums på klubbmöte 22.11, som vi förut berättat, och 23.11 finna vi honom i Molkom för föredrag och provlektion. Tack vare hrr Holm och Franzén resulterar denna i kurs, som ännu pågår. — 24.11—28.11 medhann red. Morariu föredrag i Skoghall, Karlstad, Munkfors (Munkerud), Hagfors, Basterud, Skoga och Kyrkheden samt den 29—30.11 två föredrag i Amotfors. Vid ett uppehåll i Arvika gjorde han ett besök i den av hr Einar Hult ledda kursen och höll sedan 2.12 Ĉe-lektion i Karlstadsklubben.

Efter affärsresa till Kristinehamn och Lundsberg höll han 6.12 två föredrag i Sunne, och den 8.12 var han åter i Arvika för tre föredrag i staden och ett vid folkhögskolan i Ingesund, där allmänheten bl. a. fick uppleva sensationen, att tre obekanta personer ur tre olika nationer utan minsta svårighet samtalade på ett "konstgjort" språk.

Efter provlektion i Säffle 11.12 var hr Morariu åter i Amål, där familjen Karlsson på nytt tog hand om honom och där esperantisterna firade Bokens dag. Här underkastades Ombudsmannen infödingarnas barbariska sedvänjor, som bl. a. tvingade honom (som lagt sig i vanlig tid 2,30) att vakna kl. 4.30 för att dricka Luskaffe, uppbyggd av vita änglar. Självklart avreste han skyndsamt från orten, och dessbättre stod Kommunala Mellanskolan i Meilerud öppen för ett fördrag. Resan gick sedan över Dals Långed, Bengtsfors och Arjäng till Koppom, där ABF begärt ett föredrag, och till Karlstad, där Bokens dag firades 16.12. Här väntade en mängd arbete, innan hr Morariu kunde bryta upp för att fira jul och avsluta sin flyttning till Stockholm.

Under arbetsmånaden 15.11—15.12 43 har Ombudsmannen besökt 22 platser, deltagit i 10 esperantomöten, hållit 17 provlektioner och 29 föreläsningar. Utom andra böcker har han sålt 575 "nycklar". Ahörareantalet vid föreläsningarna har varit 3.970.

SVEDA KRONIKO

STOCKHOLM. Grupo Esperantista: La 1-an de decembro okazis komunkleriga konkurso. Ĝi estis laŭ sistemo ABC-libro de "magister Knutsson". La demandoj konsistis el muziko, kanto, laŭtlegado kaj ankaŭ de malgranda skeĉo. Estis la viroj kiuj konkuris kontraŭ la sinjorinoj. La sinjoroj gajnis per 22 procentoj kontraŭ 20½ por la sinjorinoj. La 8-an ni festis Luĉion. Estis bona festo en la ordinara bona atmosfero kiu regas tiun vesperon. S-ro Malmgren rakontis pri la konferenco kiu okazos en Stockholm la 5-an kaj 6-an de januaro venontjare. Cetere Salex solkantis kaj ni ĉiuj komunkantis.

La 15-an ni festis la tagon de la libro. S-ino Julin, s-roj Ahlm, Nylén, Skog kaj Gerdman rakontis pri libroj. S-ro Bernhard Eriksson rakontis tiun ĝojigan fakton ke la eldonejo dum la lastaj tagoj ricevis multajn mendojn. Okazis ankaŭ la tirado en la loterio de la grupo. Redaktoro Nylén per kelkaj vortoj dankis la estraron por la laboro pri la loterio. Kaj poste ni estis pretaj hejmeniri de tiu ĉi lasta kunveno de la jaro.

Tg.

Karlstads folkskollärarklubb

hade den 24 november sammanträde på Hushållsskolan med hr Arne Norsell som ordförande. Sedan några smärre ärenden avverkats, överlämnades ordet till Svenska Esperantoförbundets ombudsman, redaktör T. Morariu, som i ett timplågt kåseri gav glimtar från Balkan. Hr Morariu är rumän men har lärt sej tala god svenska utan att därför lägga bort sitt sydländska temperament. Det blev följaktligen en livfull och intressant framställning. Först skildrade talaren sitt eget hemland och skisserade i snabba drag Rumäniens historia från den tid då romarna besatte Dacien fram till det nuvarande världskriget, en historia om vidriga öden men okuvligt livsmod. Man fick veta åtskilligt om landets natur och näringsliv, språk och folkseder, och ofta kryddades framställningen med roliga anekdoter. Vackra färgbilder gjorde framställningen ännu mera levande. Talaren berättade också om Turkiet och skildrade bl. a. Kemal Atatürks energiska arbete för att skapa ett modernt näringsliv och sprida upplysning bland sitt folk.

Under en paus i förhandlingarna spelade hr Bengt Hagström ett pianosolo, och vid supén spelades rumänsk folkmusik på grammofon.

Efter tesupén stannade några intresserade kvar för att åhöra en lektion i esperanto. Hr Morariu visade sej vara en skicklig lärare, och eleverna gjorde så goda framsteg att samvaron kunde avslutas med allsång på esperanto.

EKSHARAD. Den 27 nov. föreläste SEF:s ombudsman T. Morariu i Kyrkhedens folkskola om Rumänien med ljusbilder och film. Provlektion efter föreläsningen med ett stort antal folkskoleelever. Förut på dagen hade hr M. hållit skolföreläsning om Rumänien i Bastenruds folkskola å lektionstid. Där och i Skoga skola höll han provlektioner i esperanto, vilka mottogs med livligt

Ĉu vi volas koni vian landon?

Aĉetu do:

Stockholm, 32-paĝa broŝuro kun multaj ilustraĵoj.

Vermlando, 32 paĝoj, priskriboj de la plej belaj lokoj en la fama provinco. Belaj fotografaĵoj.

Lappland. Plej norda Svedlando kaj Norvegujo. Kun esperantistoj sur Gotland kaj dana Selando. Ilustrita.

Uppsala. La priskribo pri tiu urbo, unu el niaj plej malnovaj, estas interesa kaj bele ilustrita.

Prezo por ĉiuj kvar entute inkl. imposto kaj afranko kr. 1:25.

ELDONA SOCIETO ESPERANTO
Fako 698, Stockholm 1. Poŝtgiro 578.

Svenska Esperanto-Tidningen

La Espero

Organ för Svenska Esperanto-Förbundet

Postadr.: Box 698, Stockholm 1.

Redaktör: Eva Julin, Gps I a, Sthlm.

Ansvarig utgivare: W. Wahlund.

Prenumerationspris Från 1943: helt år kr. 4:— . Lösnummer 0:35. Utkommer en gång i månaden.

Annonspris: 20 öre pr mm. Korrespondensannons: 1:50.

Expedition: Förlagsföreningen Esperanto, Sveavägen 98, Stockholm. Tel. 31 65 01. Postgiro 578.

SVENSKA ESPERANTO-FÖRBUNDET (Sveda Esperanto-Federacio), Tegelbacken, Stockholm C. Tel. 20 00 43. Postgiro 20 12.

Avgiften i SEF: Direkt anslutna medlemmar erlägga 7:50 kr. pr år och erhålla tidningen gratis. Föreningar erlägga för varje medlem en årlig avgift av 2:— kr. Varje ansluten förening erhåller ett exemplar av tidningen gratis.

intresse av de fulltaliga skolavdelningarna och deras lärare och lärarinnor. Efteråt har intresset för esperantonycklarna och esperantolitteraturen stegrats i hög grad.

N. Awll.

Från Söderhamn.

På utställningen Vår hobby i Söderhamn 19—23 nov. sågs bland ett par hundratal utställare även Söderhamns

Esperantoklubb med ovanstående monter. Utställningen lär ha besökts av omkring 4.000 personer och av ordningen bland de på bordet utställda böckerna att döma torde montern inte ha passerats utan ett visst intresse.

R. Stridell.

Stockholms Esperantoförenings lotteri 1943.

Vid dragning i dag utföll följande lotter med vinst: 400, 385, 715, 787, 472, 387, 159, 48, 764, 882, 89, 907, 187, 725, 301, 927, 627, 996, 182, 864, 894, 214, 983.

Stockholm den 15.12.1943

Teodor Julin

Av Ö.Å. tillförordnad kontrollant.

Vinstutlämning enligt anvisning på lottens baksida.

DEZIRAS KORESPONDI.

Kristo E. Petrov, Dimitar T. Slovo, Penjo P. Najdenov kaj Minjo D. Kolev, Vilaĝo Opalcenec, Ĉirpansko, Bulgarujo.

